

VI. évfolyam 1897. év. 35. szám.

Gyöngyös, január 28.

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadó tulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Az előfizetési díj — egy évre 2 frt — Csomor Kálmánhoz, Gyöngyösre küldendő.

A szőlők felujtására nyerendő kölcsönről.

Az 1896. évi V. t.-cz. értelmében a szőlők felujtására való kölcsönök a Budapesten székelő Agrár- és Járadek-bank által immár kezdenek folyósíttatni.

Azon kérvények, melyek a nevezett pénzüntézethez benyújtattak: már elintézésre nyertek; s mint a hirlapi közleményekből tudjuk: ily czímen eddig mintegy 600 ezer frt szavaztatott meg.

Elérkezett tehát immár ideje annak, hogy ezen kérdéssel részletesen foglalkozzunk.

Kölcsön adatik minden oly gazdának, aki oly területtel rendelkezik, melyet a filloxera kipusztított, ha ez a terület egyszersmind a felujtásra alkalmas.

Adatik nagy területekre: — adatik kicsinyekre; — adatik nagybirtokosoknak, adatik kis gazdáknak, ha kérvényét kellőképen állítja össze.

Azért tehát, aki akarja: azt igénybe veheti, tekintet nélkül arra, hogy a felujtani szándékozott terület egyéb adóssággal terhelve van.

A rajta levő teher nem akadályozza a kölcsön megadását, mert az elsőbbségi bekebelezést nyer, mely csak a telepítéstől kezdett 5 év után lesz évenként 20 éven át visszafizetendő.

Némelyek vonakodnak a kölcsönt igénybe venni, mivel attól tartatnak, hogy a kölcsönző pénzüntézet illetőleg a kor-

mány tulságosan és zaklatólag gyakorolja a felügyeletet.

Ez nem áll. Ettől nincs mit félni.

A felügyelet nem lesz zaklatás, sőt némelyek részére előnyös és hasznos, amennyiben a helytelen kezeléstől, mely csak a gazda előnyére szolgál, meg lesz mentve.

Tartózkodnak többen azért, mert a kölcsönkérés körül az eljárást komplikálnak tartják.

Ez sem áll. A kérvény készítése egészen egyszerű; olyan, hogy azt a jól irni tudó gazda is felette könnyen és jól elkészítheti.

Csak tudni kell a föltételeket és szabályokat, melyek a kölcsön megadásánál zsinórmértékül szolgálnak.

Erre nézve kívánunk ez alkalommal utasítást adni. Előbb azonban az általánosságban mondunk el egyet-mást, amit tudni szintén szükséges.

Telepíteni lehet elsősorban európai szőlővesszővel oly szándékkal, hogy az szénkéneggel fog állandóan fentartatni.

Telepíteni lehet amerikai alanyokon ojtványokkal.

Telepíteni lehet vizzeli elárasztásra berendezett európai szőlővesszővel ültetett szőlőket.

A szénkéneggel azonban csak ott tanácsos telepíteni, ahol a talaj arra feltétlenül alkalmas; és olyan helyen: ahol az ojtvány egy vagy más okból nem diszlenék.

Szénkéneg telepítésre alkalmas az olyan talaj, a mely homokos vegyületű, ahol a homokrész már magában némi ellenállóságot biztosít. Telepíteni lehet oly kavicsos helyeken, ahol az ojtványtelepítés nagyköltsége kétes.

Telepíteni lehet szénkéneggel való eljárásra ott, ahol a talaj nem erősen nedves és nem tulságosan kötött.

Szénkéneggel nem lehet telepíteni: a vizenyős talajban, ott, ahol a föld felette könnyű és ahol felette kötött a talaj.

A vizes és erősen kötött talajban a szénkéneg rendeltetéséhez mértén nem illanhat szét, — a felette könnyű talajban pedig kiilán. S így nincs hatása a szénkénegnek.

A meszes talajokban, melyekben az amerikai fajok többé-kevésbé nem prosperálnak, ott van szintén helye a szénkéneggeli telepítésnek.

Megengedettik az is, hogy ha a kölcsönkérő területe az elmondott felujításoknak nem felel meg, ugyanazon határban, egy másik, a filloxera által kipusztított szőlőterülethez hasonló nagyságu, eddig szőlővel be nem ültetett területet vehessen felujítás alá.

Ezek előrebocsájtása után térjünk át a kölcsönnyerhetés feltételeire.

A kölcsönkérő köteles kérvényében a telekkönyvi vagy betéti számot és terület nagyságát feltüntetni.

Köteles telekkönyvi kivonattal igazolni azt, hogy a területnek birtokában van. Ilyen telekkönyvi kivonatot a telekkönyvi hatóságok díjtalanul tartoznak kiadni és pedig bélyegmentesen. Tehát ez pénzbe nem kerül.

A kérvényben el kell mondania, hogy ha szénkéneggel kívánja fentartani szőlőjét: azt minő európai fajjal szándékozik beültetni.

Ha ojtványokkal szándékozik telepíteni, el kell mondani, mily alanyon eszközölt s mily fajú ojtványt kíván ültetni.

El kell mondani, hogy a telepítést fás vagy zöld ojtvánnyal kívánja eszközölni.

Tetszésére van a kérvényezőnek bizva, hogy az ojtványokat maga állítsa elő, vagy kész ojtványokat vásároljon. Melyeket vagy maga szerezzen be, vagy a fél kívánságára a kölcsönt adó pénzügyintézet szerez be.

Megköveteltetik azonban, hogy szőlőterületét, a kérvényben kijelentett föltételek mellett telepítse és kezelje. Sőt még itt is van eltérésnek helye, ez azonban csak bejelentés folytán, és az e célra választott bizottság javaslatára engedélyeztetik.

Ezekből látható, hogy a gazda nemesak kölcsönt nyer, de részére a legmesszebb menő önrendelkezés van biztosítva. Csakis a szakfelügyeletet és a kölcsönösen most már megállapított eljárás módokat és a helyes, szakszerű kezelést ügyeli fel az arra kirendelt állami szakkezelők.

Tudni kell azonban azt is, hogy az ojtványok mikénti készítése szabályozvá van.

Nevezetesen megköveteli, hogy a fás ojtások angolnyelven vagy nyelv nélküli párosítással kézben eszközöltessenek, — hogy azok előbb oskolába helyeztessenek, innen kiszedve, mint teljesen összeforrot ojtványok ültetessenek el állandó helyükre.

Hogy a zöldajtások egyszemesen Richter-féle eljárással, vagy párosítással eszközöltessenek. S innét őszszel leszedetvén, csak úgy mint a fás ojtások: készen ültettessenek el **á**llandó helyükre. Szóval, hogy a szőlő: ültetés után lehetőleg kész szőlő legyen.

Nem adatik kölcsön akkor, ha a fél az ojtásokat a már beültetett alanyokban helyben ojtja, vagy a zöldajtványokat helyben kívánja eldönteni.

Egyéb czelszerűségi okoknál fogva azért is nem adatik kölcsön az ily eljárással telepíteni czélzott szőlőkre: mivel a nyert kölcsön helyes és teljes felhasználása nem ellenőrizhető.

Az ily módon való telepítés: az önbefektetésre lesz továbbra is fentartva.

Aki tehát így akar eljárni: az kölcsönért ne is folya módjék.

Megkivántatik tehát, hogy a **k**érvényben mind ez feltüntetve legyen.

Ezek után bemutatjuk a mintát, mely szerint a kérvényeket szerkeszteni kell.

Bemutatjuk alább, hogy mennyibe kerül egy magyar hold (1200 □-öl) szőlő telepítése.

A kölcsönkérő ebből láthatja, hogy egy hold szőlőre mennyi összeget kérhet akkor: ha azt beszerzés útján ojtványokkal kívánja telepíteni: — és mely összegbe kerül akkor: ha az ojtványokat maga kívánja készíttetni.

Ezek után, ha több holdat kíván telepíteni: az általunk feltüntetett összeget a terület nagyságával, illetőleg a holdak mennyiségével szorozza meg, s ki fog jönni azon összeg, amibe a területének beültetése kerül, s a mennyit kérvényében kérhet.

Mivel pedig e kérvényben a telepítési módozat s az arra megkivántató összeg feltüntetendő, kérvénye végén úgy amint alább látja, szükségletét részletesen tüntesse fel.

Persze hogy az árák, munkabérek, fordítási költségek, karók beszerzési ára vidékenként változik: tehát kérvényét azon a vidéken divó állapotokhoz módosítsa.

A kérvény szövege a következő alaku legyen :

A t. Agrár- és Járadék-banknak

Budapesten.

A filoxera által elpusztított a községben levő számú telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétében) sor helyrajzi , szám(ok) alatt foglalt szőlő felújításra az 1896. évi V. t. cz. alapján kölesönt ohajtók igénybe venni.

Kérem részemre a fentebb jelzett célra az alább részletezett összeget ugyancsak az előbb felsorolt módzatok mellett megállapítani és kölesönként eszközölni.

A felújítandó szőlő terület a csatolt jegyzőkönyvi kivonat tanulsága szerint tulajdonom, és használatában korlátozva nem vagyok.

Arra az esetre, ha a filoxera által elpusztított szőlőm talaja a felújításra nem alkalmas, helyettesítő területül az 1896. évi t. cz. 5 §-ának második bekezdése alapján a községben számú telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) sor helyrajzi szám alatt foglalt, s az elpusztított hasonló jellegű új hegyi szőlő létesítésére alkalmas földbirtokomból jelölök ki megfelelő részt, megjegyezvén, hogy a csatolt jegyzőkönyvi kivonat tanulsága szerint a helyettesítő terület is tulajdonom és használatában korlátozva nem vagyok.*

A szőlőterületemet , alanyon eszközölt fajú európai szőlővel eszközölt ojtvánnyal kivánom betelepíteni; és 1 méter sor- és 1-20 cz. m. tőke távolságra kivánom ültetni.

A telepítésre és 5 évi fentartásra 971 frt 50 krt. kérek megszavazni, melyet a következőképen kívánok felhasználni és kérek folyósítani.

I.

a) fordítás költségeire 1200 □ öl à 8 kr.	96.—
b) 4000 drb. gyökeres fás ojtvány beszerzésére ezrét
120 frttal számítva	480.—

* Megkivánjuk jegyezni, hogy ezen pont csak akkor foglaljon helyet a kérvényben, ha az illető területet a tulajdonos bármi okból nem hiszi alkalmasnak például túl meszes. És ha a félnek felújításra hasonlóan alkalmas más területe van. Ha pedig a terület ellen nincs aggálya: akkor az utolsó pont a kérvényből kihagyandó.

Ide jön azután a részletezés. De mielőtt azt bemutatnám, meg kell jegyezni, hogy ha a szőlőbirtok több néven van, vagy a férj és feleség nevéen: akkor a kérvényt mindeniknek alá kell írni.

Vagy ha birtok kiskorúak nevein áll: árvaszéki végzést kell csatolni, s a gyám vagy gondnok ezen végzés alapján készítse a kérvényt s ezen értelemben írja alá.

Szerkesztő.

c) 4000 drb. ojtvány elültetésére	15.—
d) 4000 drb. öt láb hosszú tölgyfa karó beszerzésére ezrét 22 frttal számítva	88.—
e) peronoszpóra elleni védekezésre	14.—
f) művelési költségekre 45 frtnak felét	22.50
g) kötöző anyagokra	4.—
h) előre nem látható költségekre	10.—

összesen: 729.50

szaz hétszázhuszonkilencz frt 50 krt kérek folyósítani 1897. év márczius hó elején.

II.

a) a hiányzó ojtványok foltozására	20.—
b) peronoszpóra elleni védekezésre	14.—
c) művelési költségek 45 frtnak felét	22.50
d) kötöző anyagokra	4.—
e) előre nem látható költségekre	10.—

összesen: 70.50

szóval hetven frt 50 krt. kérek 1898 évi márczius hó elején folyósítani.

III.

a) a hiányzó ojtványok foltozására	12.—
b) a II. alatti b. c. d. e. alattiak szerint	50.50

összesen: 62.50

szóval hatvankét frt 50 krt. kérek 1899 év márczius hó elején folyósítani.

IV.

a) a hiányzó ojtványok foltozására	6.—
b) a II. alatti b. c. d. e. pontok szerint	50.50

összesen: 56.50

szóval ötvenhat frt 50 krt kérek 1900 év márczius elején folyósítani.

V.

a) a hiányzó tőkék foltozására	2.—
b) a II. alatti b. c. d. e. pontok szerint	50.50

összesen: 52.50

szóval ötvenkét frt 50 krt kérek 1901. évi márczius hó elején folyósítani.

Midőn a kért 971 50 krt kölcsön mikénti felhasználását elősoroltam s annak folyóvá tételének idejét feltüntettem, kérem a t. elnökséget,

hogy azt megszavazni és a törvény 17. §-a értelmében fizetendő kezelési díjat előlegezni és számlám terhére irni méltóztassék.

Mély tiszteletteljes kérésem után maradtam.

Ket

alázatos szolgálója

Lakásom vármegye
 : : : : : járás
 : : : : : községben.

Ha a kipsztitott terület betelepítésére kész ojtványokat kíván a kölcsönző-venni, vagy a kölcsönadó banktól kap kész ojtványt: akkor a fennebbi kimutatás persze a helyi viszonyokhoz alkalmazva amint ott felsorolva van készitendő.

Ellenben ha a kölcsönkérő fél maga kívánja az ojtványokat készíteni, akkor a kimutatás a következőképen állitandó össze:

I.

- a) 4000 ojtvány előállításához az eddigi eredmények figyelembe vételével kell 12.000 drb ojtás alá alkalmas alany vesszőt, ezrét 10 frtjával számítva 120.—
 - b) kell 3000 darab európai szőlővessző a nemesítéshez ezre 4 frt 12.—
 - c) a 120000 ojtvány előállítás eloskolázása az ojtvány iskola kezelése ezrenként 10 foriut, összesen 120.—
 - d) 1200 □ öl föld megfordítása □ ölét 8 krba számítva 96.—
- összesen: 348.—

szóval háromszáznegyvennyolcz frt, melyet 1897. év márczius hó elején kérek folyóvá tenni, hogy az ojtványokat elkészithessem s kezelhessem.

II.

- a) 1200 □ öl terület megfordítása □ ölenként 8 krral számítva 96.—
- szóval kilenczvenhat forint, melyet 1897. év november hóban kérek folyóvá tenni.

III.

- a) 1898. év tavaszán 4000 ojtvány elültetése 14.—
 - b) évi munkáltatási költség 45 frt fele 22.50
 - c) 4000 karó beszerzése 22 frt 88.—
 - d) peronoszpóra elleni védekezés 14.—
 - e) kötöző anyagokért 4.—
 - f) Előre nem látható költségekre 10.—
- összesen: 152.50

szóval egyszázötvenkét frt 50 kr, melyet 1898. évi márczius hó elején kérek folyóvá tenni.

IV.

a) az 1899. évi munkáltatás	22.50
b) peronoszpóra elleni védekezés	14.—
c) kötöző-anyagok	4.—
d) előre nem látható kiadások	10.—
e) hiányzó ojtványok foltozása	20.—
	<u>összesen: 70.50</u>

szóval hetven frt 50 kr, mely összeget 1899. márczius havában kérek folyóvá tenni.

V.

a) az 1900. évi munkáltatásra stb. a IV. a. b. c. d. alattiak szerint	50.50
b) hiányzó ojtványok foltozása	12.—
	<u>összesen: 62.50</u>

szóval hatvankét frt 50 kr., mely összeget 1900. évi márczius hó elején kérek folyóvá tenni.

VI.

a) az 1901. évi munkáltatás stb. a IV. a. b. c. d. alattiak szerint	50.50
b) hiányzó ojtványok foltozása	6.—
	<u>összesen: 56.50</u>

szóval ötvenhat frt 50 kr., mely összeget 1901. évi márczius hó elején kérek folyóvá tenni.

VII.

a) az 1902. évi munkáltatás stb. a II. a. b. c. és d. alatti szerint	50.50
b) ojtványok foltozása	2.—
	<u>összesen: 52.50</u>

szóval ötvenkét frt 50 kr, mely összeget 1902. évi márczius hó elején kérek folyóvá tenni.

Összesen :		
I.	348.—
II.	96.—
III.	152.50
IV.	70.50
V.	62.50
VI.	56.50
VII.	52.50
	<u>Összeg:</u>	<u>838.50</u>

szóval nyolczszázharmincznyolcz frt 50 krt.

Jövőre bemutatjuk a zöldojtványokkal telepítés és a szénkéneggeli telepítés alkalmával készitendő kimutatás részletezését.

Mindent idejében.

Az öntudatos gazda mindent idejében végez; s ennek sikere legtöbbször van biztosítva.

Az idő halad; s csakhamar elérkezik, mikor a gazdának el kell készíteni ez évi munka-programmját.

Ebben akarunk tapasztalataink nyomán némi tanácsot szolgáltatni; és ezt a következőkben adjuk:

A február hava a legutolsó határidő, amikor a gazdának tisztában kell lenni azzal, hogy ez évben mit kíván szőlőjében végeztetni.

Nem értjük mi a rendszeres évi munkálatokat, mert azokat már a gyakorlat megállapította, de értjük a telepítéseket, ojtványok készítését.

Az új telepítés.

Aki ez évben szőlőt akar ültetni vagyis telepíteni: *annak a talajának eddig mind meg kell fordítva lennie.* Aki ezután szándékozik fordíttatni, különösen, ha talaja erősen kötött vályog talaj: *ez évre az már elkészett,* mivel az ezután eszközölt, különösen kötött talaj *nem ülepszik meg.* A benne eszközölt ültetés: *magas fejezetű lesz.* Ez pedig kikerülendő

De nem alkalmas azért sem, mivel a felszínre került darabos, hantos föld az ültetés idejéig nem porhanyul el. Nemcsak költséges lenne az ültetés, de a darabos, éretlen hantos föld tetején nem lehetne annyi port találni, melyet *a beültetett vesszőhöz betenni kell.* Tehát ez csak a jövő tavasszal lenne beültethető.

De hát miért heverjen egy évig a fordított föld jövedelem nélkül? Hiszen köztudomás szerint: abban ez évben benne semmi kapás növény nem diszlenék.

Aki földjét az ősszel vagy tél elején megfordította: alkalmas időadtnál *egyenlítesse, planíroztassa el.*

A vesszők beszerzése.

A vesszők beszerzésének ideje is egészen itt van. Aki biztosítva akar lenni, hogy a kívánt vesszőjei meglegyenek: *azokat most már mulhatlanul szerezze be.*

Jó lesz vele sietni, mivel a múlt évi jégesők a vesszőket annyira megrontották, hogy azok használhatatlanok s így tavasszal oly nagy lehet a kereslet, hogy a késedelmes gazda alig szerezhet be olcsón alkalmas vesszőket.

Az alany-vessők.

Általában két féle fásajtást különböztessünk meg.

A kézben és a helyben ojtást.

Aki kézben sokat szándékozik ojtatni, az már február hó végén vagy márczius hó elején fogjon hozzá. Igaz, hogy az ily korai ojtás valamivel kevesebb sikert ad, de ezt a kevesebb kiadás megtéríti.

Február hó végén és márczius hó elején, mielőtt még a nagy tavaszi általános munkák kezdetüket vennék, 50 — 70 krért lehet ojtó embereket fogadni, míg később ugyanazok 2 frtot is követelnek.

A kézben-ojtásnál legyen a gazda tisztában magával. Ha saját szükségletére kívánja az ojtásokat készíttetni: *oly alany-fajokba nemesítsen, aminőt a talaja megkíván.*

Ha meszes a talaja és száraz, mint ez legtöbbször jelentkezik: *rupestris* vagy *jaquez* alanyt használjon. Ha nedves, mely leginkább a fehér és fehéres agyagrétegekben fordul elő: akkor *szolonishoz* folyamodjék.

Ha mésztől ment: akkor *riparia-portulist* használjon alanyul. Ha ezt nem volna képes beszerezni: akkor jobb fajta ripariákat, ugynevezett riparia szelektát megbízható helyről szerezzen be. — Ha valamivel drágább, az eredményben mégis olcsóbb fog lenni.

Ily korán azonban csak sima vesszőkbe eszközölje a nemesítést.

A gyökeres alanyokba való ojtást hogy mikor eszközölje, azt alább mondjuk el.

Az ojtás eszközlése és ideiglenes kezelése.

A nemesítés, mint már mondánk, akár *simá metszlappal* nyelv nélkül, akár *nyelves angol pirositással* eszközölhető.

A kötésre eddig is legjobbnak bizonyolt a raffia. De nem szabad a raffiával takarékoskodni s vékony szálakra hasigatni; hanem erős szálakat kell venni és vele ugy kötni, hogy *a csavarás alatt megsodródjék.*

A vastagabb sodrott alaku raffia *jobbán ellenáll a feloszlásnak.*

Az így bekötözött ojtványt jó homokmentes, tökéletesen, ismétlem: *tökéletesen* kigyurt agyaggal vastagon kell bevonni,

hogy mintegy kis burkot képezzen. — Az agyagba egy kevés marha-trágya keverendő, hogy az ha szikkad is, meg ne repedezzék. hogy a repedéseken a nedv sem a metszlapok közé ne jusson, sem pedig a raffia ne korhadjon el.

Az összekötött és agyaggal jól betakart ojtvány egy pár óráig, sőt egy fél napig is a szabad levegőn legyen, hogy ez idő alatt az agyag némileg megkeményedjék. Az így megkeményedett agyag védfalul szolgál, s a nedvességet jól távol tartja.

Az ojtványok ezután akár pinczébe, akár e célra kiásott napnak fekvő vermekbe úgy rakandók el, mint őszszel a zöldséget szokták elrakni. De nem túlzásos egyes szálonként helyezni el, mert ez esetben a kiszedéskor a vesszők az ojtás helyén előbb széthullanak. De 10—15 szálonként kell, 2—3 helyen összekötni, ismét csak erős, sodrott raffiával; mely azonban a nagyobb ellenállóság végett *rézgélisz-oldatban* preparálandó. De csak az a raffia preparálandó, mellyel a csomagok összeköttenek.

Sokan félnek a sima jaquez alanyra ojtani; tudván azt az általánosán ösmert sajátságát, hogy a *sima jaquez rosszul ered*.

Ez áll az elültetett sima jaqueza; de nem áll a nemesített jaqueza. Bámulatos az, hogy míg a sima jaquez felette silányul ered, addig ha az *benemesítettik, rendkívüli sikert ad*.

Két évi gyakorlatra hivatkozhatom. Míg a ripária alanyon eszközölt nemesítések 20—30%-tőli sikert adtak, addig hasonló elbánás mellett sima jaquezalanyon 70—80%-tőli sikert értem el.

Hogy miért eme felette nagy eltérés: *nézetemet más alkalmakkal mondom el*.

A sima vesszőkre eszközölt nemesítés márczius hó végéig addig tart: míg *künn a nagy munka kezdetét vette*. És ekkor lássunk más munkához.

April elején, ha az időjárás kedvező s a talaj már némileg átmelegedett, s a vegetatio kezd jelentkezni, mely abból ösmerhető meg, hogy az *elragott szőlővessző nedve folyani kezd* kezdetét veszi a helyben ojtás, és az alany- valamint ojtvány-vesszők ültetése.

Ekkor is a sima vesszővel kezdjük meg az ültetést, a gyökeres vessző maradjon kissé későbbre. De ne haladjon addig, hogy a vesszők barkásodni, hajtani kezdjenek.

Tehát ez az időköz legalkalmasabb a gyökeres vesszők ültetésére.

Ha ültetni és helyben is szándékozunk ojtani: első az *ültetés legyen*. Ezután következzen a *helyben ojtás*.

Ha a munka ránk szakadna és félünk, hogy az alanyvesszők kihajtanának: *akkor meg kell őket metszeni*. Ezzel megindul a nedvfolyás és a fejlődés 8—10 napra visszaesik. Így segíthetünk magunkon.

Helyben ne eszközöljünk korán ojtást. Minek vesztegeljen a nemes gally heteken át a földben? Hiszen e hosszú idő alatt a tavaszi szelek az ojtványra tett földet átjárják, kiszáritják, és kiszárad sokszor vele a nemes gally is.

De meg többször megtörténik, hogy a tavasz esős idővel köszönt be, s heteken át így tart: minek legyen tehát kitéve az ojtás annak, hogy a nedvesség és sokszor a sárlé az ojtás által okozott vágásokba hatoljon.

A siker úgy biztosabb: *ha a forradás előbb áll be*, s nem vesztegel a nemes gally heteken át a földben. Szóval az *ékojtással kapkodni s azt jelette korán készíteni nem célszerű*.

Ha az ültetéssel és ékojtással úgy április hó közepére elkészültünk, következik a *február és márczius hónapban eszközölt ojtások kirakása, oskolázása*. És ezzel egyidejűleg a gyökeres alanyon kézben eszközendő ojtványok készítése.

Bámulatos sikert lehet elérni, ha a gyökeres vesszőket: *amint kiszedjük, azonnal nemesítjük, és még az nap eloskolázzuk*; és ha szárazság van: ráadásul meg is öntözzük; de nem a nemesítés helyén, hanem a gyökérzetet, mely a Richter-féle oskolázással könnyen elérhető.

Ha azután még van ojtani valónk: sima alanyokra is lehet sikerrel ojtani. Csak arra kell vigyázni, hogy a nemes gally ki ne hajtsa, azért a nemes vesszőket, ha van jégverem, ott kell tattan. Ha ez nincs: hideg pincékben. Ha ez sincs: mélyen a föld alá kell tenni; egészen földdel befedni s *tetejére szalmát rakni*.

Az ojtás egész május hó közepéig, körülbelül addig eszközölhető: *miig a zöldajtás megkezdhető*.

Ily munkabeosztással lehet olcsón és biztosan dolgoztatni, s az ojtó embereket állandóan foglalkoztatni.

J á n o s g a z d a.

A szénkénegezés.

Mikor a filoxera hazánkban föllépett, egyik védekezési eljárás a *szénkénegezés volt.*

Többen tettek a szénkénegezéssel kísérletet, kevés sikerrel. Ez okozta azt, hogy a *szénkénegezés nem lett általánossá.*

Voltak azonban még is egyesek, akiket a sikertelenség nem riasztott vissza, s addig kísérleteztek: míg a helyes utat megtalálták.

Igy vannak egyesek, akik a jól kezelt szénkénegezéssel szőlőjeiket nemcsak fentartották, de fokozatosan jobb és jobb sikert érve el: azokat ismét termésre hozták, és manapig is termésben tartották.

Egyesek ilyen sikerei azután ismét többeket nyertek meg a szénkénegezésnek, és most már vannak vidékek, különösen a hegyalján, ahol a szénkénegezés naponként nagyobb mérvet ölt. És pedig olyanokat, melyeknek fejlődését már maguk a szénkénegezési eljárás hirdetői és félve nézik, s kezdenek felszóllalni, azután figyelmeztetvén a gazdákat, hogy a szőlők ilyen nagyobb mérvben leendő kezelését *nem helyeslik.*

Mi ebből a tanulság? az, hogy kezdetben a szénkénegezést sem kezelték helyesen, és annak használatára az embereket a gyakorlat tanította meg. Hogy a szénkénegezés bár az annak megfelelő helyen eléggé jó védekezés, *de általában még sem ajánlandó.*

A szénkénegezés sikertelenségét első sorban az idézte elé, hogy a talajokat nem válogatták meg. Szénkénegeztek ott is, ahol egyáltalában a szénkénege használata nem alkalmas.

A szénkénege adagolásával és kezelésével sem voltak tisztában, és nem választották meg az időt a szénkénegezésre.

Most már tisztában vannak azzal, hogy sikeresen csak homok végyületű vagy könnyű talajban lehet szénkénegezni, hogy az erősen kötött vályog talaj nem alkalmas a szénkénegezésre. Hogy a szénkénegezést ősszel vagy tavasszal száraz időben kell eszközölni.

Nagy hiba volt az is, hogy a gazdák akkor alkalmazták a szénkénegezést: *midőn szőlőjüket a filoxera teljesen elpusztította.* És midőn azt látták, hogy a szénkénegezés után szőlőjük mindjárt nem jött helyre: folytatásával felhagytak, s így a szénkénegezésre kiadott pénz: *kidobott pénz volt.*

Vessük fel azt a kérdést: hogy a szőlőkultúra jelen állapotában érdemes-e a szénkénegevel védekezés?

A kormány a szénkénegezést egyik oly védekezési eszköznek ösmeri el, melyvel a szőlők szintén sikerrel fenttarthatók. Ezt igazolja azon körülmény, miszerint az 1896. évi V. t. cz.-ben melyben a szőlőfelújításra kölesönöket helyez kilátásba: *azaz a szénkénegevel feltartani czélozott szőlők* telepítésére is nyújt kölesönt.

Azon európai ültetésű szőlőket, melyeknek talaja alkalmas: szénkénegevel fel lehet tartani.

Számtalan terület van, mely homok végyületű; különösen ha megfordítatik, erősen homokos rész kerül felszínre.

Akinek ilyen talaja van: ne irtózzék a szénkénegtől, ültessen európai szőlővesszőket, és azt helyesen szénkénegeztesse.

Évtizedes tapasztalat bizonyítja, hogy az ilyen helyeken a szőlőket a szénkéneggel fellehet fentartani, és pedig állandóan termő állapotban.

A szénkénegezés nem jár olyan nagy bajjal és oly költséggel, mint azt a gyakorlatlanok hiszik.

Igaz, hogy ez tetemesen emeli az évi kiadást, de hát ezzel szemben az ojtványokkal telepítés sem jó kevesebbe.

Akinek még filoxera-mentes szőlője van, s a vész föllépte bekövetkezik: *azonnal folyamodjék a szénkénegezéshez.*

Hogy miként kell ezzel eljárni, február hóban a tavaszi szénkénegezés ideje előtt részletesen leírjuk.

Még most csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy miért nem sikerül a már megtámadott szőlőtőket azonnal erőre hozni. Azért, mivel a filoxera a szőlőtők gyökereit rágja el, azok héjai alá férkőzik, s így ha a szénkénegezés kiöli is a filoxerát: *a tőkék még gyökér nélkül állanak, s a tő még nem fejlődhetik.*

A filoxera kiölése után kezd a tőke újból gyökereket hajtani. Ha azután a második szénkénegezés elmarad, a filoxera szaporodása ismét rohamos lévén: *a fiatal gyökereket újból megtámadja, s így nagyon természetesen, a tőke fejlődése újból megakadályoztatik.*

Ellenben ha szénkénegezés rendszeren folytattatik, a filoxera szaporulatának utja vágatik: *a tőkék gyökerei megsokasodnak, megerősödnek, és a tőkék ismét termővé lesznek.*

Ez áll a régi, de áll az új szőlőtőre is.

Tehát ott, ahol a talaj alkalmas, ahol a felfordított föld homokos vegyül tő: *egész bátran lehet szénkénegezésre dovozni.*

Az öntudatos gazda sokban hasznára fordíthatja a szénkénegezési eljárást.

Például oly területeken, ahol a talaj változó; ott ahol a talaj meszes vegyületű, vagy erősebben meszes, ahol az alany fajok különösen a ripáriák nem alkalmasak, a szolonisz alanyt pedig kisebb ellenálló képességénél fogva ültetni nem tanácsos, ahol a rupestris szintén nem találja jól magát: *ott áldás a szénkénegezés.* Az ilyen talajok rendszeren könnyűek és így a szénkénegezésre alkalmasak. S mivel pedig az európai szőlők a meszes talajban egészen jól diszlenek: *oda európai szőlők ültetendők, és szénkéneggel tartandók fel.*

Sőt akkor is helye van az ilyen eljárásnak, ha a talajban nagyobb mészfóttok vannak.

Aki ezt jól megérti és öntudatosan jár el: *nem lesz oka az európai szőlő ültetését és szénkénegezési fenntartást megbánnia.*

A ripáriákról.

Az új szőlőkultúrában mint alanyok legnagyobb szerepet játszanak a ripária fajok.

A ripáriáknak számtalan válfajai vannak, melyek növekedésükben és levélzetükben is felette nagyban különböznek egymástól.

A ripáriák általában ellenállanak a filoxerának, tehát értékük e tekintetben egyenlők. Hogy még is közöttük nagy a különbség: az, azoknak fejlődésében növekedésében keresendő.

A ripáriák között az első helyet a ripária portális foglalja el. Azért, mivel fejlődésében minden más egyéb ripáriát felül mul.

A ripária portális, ha a talaj jól van előkészítve, már az első évben dusan fejlődik; a második évben már annyira halad, mint a többi ripáriák 5—6 éves korukban. Némelyek pláne azt a nagy és dus fejlődést sohasem érik el

Ez oka annak, hogy társai fölött az elsőséget vivta ki,

A ripária vessző hozama felette nagy; a rajta eszközölt ojtványok szintén rohamosan és dusan fejlődének.

A ripária portálison eszközölt ojtvány legyen az akar kézben eszközölt párosítás, akár helyben eszközölt fásojtvány vagy éppen zöldajtás: *mindig fényesebb sikert nyújt.*

Nagy fejlődése az ojtásnál is meg van. S míg az egyéb faj ripáriák csak gyenge forradású ojtványokat adnak: *addig a portálison eszközölt ojtvány forradása rohamos, s így felette erőssé lesz.*

Ez pedig nagyon mefigyelendő. Mert aki az ojtásokkal foglalkozik, és az eredményeket beható vizsgálat alá veszi, az láthatja, hogy az ojtványok közül felette sok selejtesen forr össze: gyenge hajtást hoz, s mint ilyen gyenge hajtás: *több évben teljesen be sem érnek.*

Már pedig az ojtvány jövőjére nagy befolyással van az, hogy az első évi hajtások, amelyek a tőke fejét adják: *azok teljesen be is érjenek.*

A ripária portális tehát gyorsabban fejlődik, hajtásai erősebbek lesznek és mint ilyenek be is érnek; s e tekintetben a tőke állandósága is jobban van biztosítva.

A ripária portális mint ojtvány tőke is, egészen eltér az egyéb ripáriára ojtott tőkétől. Míg azok gyenge fejlődésűek, addig ezek dusak, vesszejei erősebbek érettebbek lesznek. Az érettebb vesszőkön a rügyek biztosabban megtermékenyülnek: s így felettebb nagyobb termést biztosítanak.

A ripária portális erősebb fejlődésű, s így a rajta levő fürtöket is jobban megérleli, különösen ha a reá ojtott fajok jól megválasztatnak.

Ezekből látható, hogy a ripária portális az, mely az új szőlőkültúrában az első szerepet viszi. Oda kell tehát törekedni a szőlésznek, hogy ha talaja arra alkalmas: *csak is ripária portális alanyt használjon.*

Némelyek azért nem telepítenek ripária portálist, mivel azok még ma magasabb ár mellett szerezhethők be; pedig ez nagyon hibás okoskodás. Amennyivel drágább a ripária portális: *a fűnnebb elősorolt okoknál fogva annyival többet ér.*

En megvagyok róla győződve, hogy a ripária portális rövid időn át egészen el lesz terjedve; s éppen olyan árban lesz be szerezhető, mint az egyéb ripáriák; és pedig azért is, mivel felettebb több a vessző hozama.

Most még az van hátra: *minő talajt kedvel a ripária portális?* a válasz reá, olyant, mely az ő igényeinek megfelel.

Az ő igényei nagyok, tehát a talajnak is ezzel birnia kell. Mert ő dusan fejlődik, *de sok tápanyagot is fölemészt.*

Azért tehát jó humus dus, kissé emelkedett helyen ott találja magát jól, ahol a talaj nem vizes, nem állandóan nedves; s noha bár a száraz talajokban is eléggé megállja helyét, de ott még is meglátszik rajta a gyengébb táplálkozás.

A ripária portálison legtöbb európai faj jól diszlik, de legpompásabban diszlik: *a nagy burgundi.*

Egy ripária portális alanyra ojtott nagy burgundi, ha az rendesen van metszve: *bimulatos szép termest ad.* Felette korán érik, nem rohad, tüzes bort ad. Ez ugy esemege, mint borszőlőnek alkalmas.

Gyönyörűen diszlik rajta a mézes fehér, különösen ha a esapos műveléssel kezeltek; azaz esapra metszetik.

Mindenek felett azonban legremekebb látvány: egy ripária portális alanyra ojtott: *damaskusi muskát* vagy egy bakator tőke.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy egyéb fajok nem alkalmasak a ripária portálison; csak azt, hogy ezek tulajdonságaiknál fogva kiválóan szépek

Jegyezze meg tehát jól az olvasó, hogy ez idő szerint az alkalmas talajban az első helyet *a ripária portális fogtalja el.*

Ezt szerezzé be. Ha tehetsége kiesi, készítsen egy kis telepet, melyben ő azután alany faj vesszőkkel elláthatja.

Mert alkalmas talajban a jövő esakis: *a ripária portálisé.*

Eladó szőlővesszők.

Simák. Nemes Kadarka 300 ezer, ezre 4 frt. Mézes fehér 20 ezer ezre 5 frt. Vegyes esemegék a legfinomabbak 10 ezer, ezre 15 frt. Ripária szelekta I-ső osztály ojtásra való 80 ezer, ezre 12 frt. II. osztály ültetni való 40 ezer, ezre 6 frt. III. osztály oskolába való 50 ezer 4 frt. Öthelló I. o. 10 ezer, ezre 15 frt. II. o. 5 ezer, ezre 10 frt. Jaquez I. o. ojtásalávaló 40 ezer, ezre 10 frt. II. o. 20 ezer, ezre 5 frt.

Gyökerek. Nemes Kadarka 20 ezer, ezre 10 frt. Ripária szelekta 40 ezer I. oszt. ojtásalávaló 30 frt. Jaquez 20 ezer, ezre 30 frt.

Ojtványok. Meszes talajra alkalmas jaquez alanyon. Olaszrizling, 8 ezer, ezre 130 frt. Állami felügyelő által felülvizsgált fajtisza ripária portális jótállás mellett. Sima első osztályu 50 ezer, ezre 20 frt. másod osztályu 30 ezer, 10 frt. A vesszők 50 cm. hosszúak, épek egészségesek. Peronoszpóra ellen védve, jégeső nem érte.

A megrendelésnél 25%-toli előleg küldendő, a többi utánvétetik; egyszersmind a vasuti leadó állomás bemondandó.

Csomor Kálmán

szőlő-birtokos.

Nyomatott Kohn L. könyvnyomdájában Gyöngyösön.